GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 268. Sâmbătă, 5 (17) Decemvre. 1887.

Braşovŭ, 4 Decemvre 1887.

Situaţiunea s'a înăspritŭ.

Aşa ne spune o telegramă din Viena, ce amŭ primit'o aḍĭ dela biroulŭ de corespondenţă. Causa acestei înăspririi suntŭ nouĕle mĕsurĭ militare, ce le-a luatŭ Rusia şi pe carĭ le anunţă într'unŭ articulŭ ḍiarulŭ oficialŭ militară din Petersburgŭ „Ruski Invalid“.

Pentru puterile carĭ s'au aliatŭ în scopŭ, se ḍice, de-a susţinea pacea, adecă pentru Germania, Austro-Ungaria şi Italia — ne spune mai departe telegrama nóstră din Viena — se ivesce acum necesitatea de a lua contra-mĕsurĭ mai energice şi de a nu se mai mărginì la mĕsurile pregătitóre.

Décă acéstă afirmare se face în urma uneĭ inspiraţiunĭ primite dela guvernŭ — şi în casulŭ de faţă credemŭ că aşa este — atuncĭ în adevĕrŭ trebue sĕ se fi înăspritŭ fórte tare situaţiunea.

Până acum se spera în Viena, că hotărîrea luată de marele consiliu militarŭ de acolo, ca sĕ nu se trimétă deocamdată trupe în Galiţia, va îndemna pe guvernulŭ rusescŭ de a sista şi elŭ din parte'şĭ trimiterea de trupe în Polonia ruséscă. Acum deodată vine „Ruski Invalid“ şi anunţă nouĕ ordine de concentrare.

Nu cunóscemŭ încă cuprinsulŭ articulului acestuĭ ḍiarŭ militarŭ rusescŭ, dér nu mai încape îndoélă, că nouĕle mĕsurĭ militare, ce le anunţă, privescŭ înmulţirea corpurilorŭ de armată la graniţa austro-germană, căcĭ altfelŭ nu ne-amŭ puté esplica necesitatea ce se accentuéză, ca puterile aliate sĕ ia mĕsurĭ mai energice militare.

Ḍiarele prussiane nu încétă de a alarma pe Austriacĭ, descriindu-le ca fórte serióse mişcările de trupe rusescĭ şi îndemnându'i mereu a se pune cu tótă energia în stare de apĕrare şi a nu sta cu mânile în sînŭ. „Börsen-Courier“ de alaltaerĭ declară, că pregătirile ruseseĭ suntŭ curate pregătirĭ de rĕsboiu şi că nu 120,000 ómenĭ, ci 210,000 ómenĭ suntŭ deja concentraţĭ în Polonia rusécă.

Bătătorŭ la ochĭ este, că acum şi organele ministeriului de esterne din Viena au începutŭ a secunda foile din Germania în ceea ce privesce afirmarea, că situaţiunea militară pretinde ca monarchia nóstră sĕ'şĭ înmulţéscă forţele sale militare în Galiţia.

„Fremdenblatt“ dela 14 l. c. vorbindŭ des pre situaţiunea din afară, ḍice că raporturile diplomatice ale împĕrăţiei habsburgice cu Rusia suntŭ amicabile şi că *situaţiunea politică* nu eschide nicidecum posibilitatea unei pacinice resolvărĭ a greutăţilorŭ esistente, dér nu totŭ aşa de satisfăcĕtóre este *situaţiunea militară*, ci ea trebue din contră sĕ deştepte serióse îngrijirĭ.

Organulŭ contelui Kalnoky arată mai departe, că trupele rusescĭ se înmulţescŭ mereu în cerculŭ militarŭ alŭ Varşoviei şi dice că aceste concentrărĭ rusescĭ vorŭ sili în cele din urmă şi pe Austria de a'şĭ înmulţi contingentulŭ trupelorŭ în provinciile mărginaşe. In fine vorbindŭ de aliaţĭ, carĭ asemenea au interesŭ ca sĕ vĕḍă pe monarchia nóstră pregătită contra oricăruĭ periculŭ, ḍice, că guvernulŭ îşĭ va da tótă silinţa de a susţiné bunele relaţiunĭ politice cu Rusia, dér îşĭ este totodată consciu de datoria, de a veghia, ca pentru casulŭ când stăruinţele sale n'arŭ fi încoronate de succesŭ, *situaţiunea militară a monarchiei sĕ nu ajungă a fi dela începutŭ mai nefavorabilă pentru ea.*

Cu alte cuvinte „Fremdenblatt,“ celŭ inspiratŭ de contele Kalnoky, e de părere, că şi Austria va trebuĭ sĕ concentreze trupe în Galiţia, ca sĕ se restabiléscă echilibrulŭ militarŭ dintre ambele state la graniţă, echilibru pe care mai alesŭ foile prusiane îlŭ găsescŭ aḍĭ alteratŭ în defavorulŭ Austriei.

Pe când ḍiarele oficióse din Germania şi Austria pregătescŭ, astfel opiniunea publică pentru „mĕsurile energice,“ ce este în ajunŭ a le lua guvernulŭ din Viena, ḍiarele centraliste germane din Viena în frunte cu „Neue freie Presse“ nu vorŭ sĕ crédă în rĕsboiu, pentru că nu potŭ descoperì nicĭ o causă, care ar motiva acum unŭ rĕsboiu cu Rusia şi suntŭ de părere, că printr'unŭ zelŭ prea mare în luarea de contra-mĕsurĭ „energice“ militare s'ar compromite numai silinţele pentru susţinerea păciĭ, fără a se mărì tăria de apĕrare a monarchiei.

Este interesantă acéstă apariţiune şi ciudatŭ lucru este, că de o parte organulŭ ministrului de esterne din Viena impută numitelorŭ foĭ vienese prea mare optimismŭ în apreciarea situaţiunei, de altă parte organulŭ guvernului ungurescŭ „Pester Lloyd“ le impută că dovedescŭ frică şi slăbiciune.

„Cetimŭ în foi austriace“ — scrie „Pester Lloyd“ — „unŭ *pater peccavi* formalŭ la adresa Ţarului, escusărĭ, că noi n'amŭ întreprinsŭ nicĭodată nimicŭ, ce ar puté sĕ mâhnéscă pe Rusia, nimicŭ, ce nu ar aproba Germania, că într'unŭ cuvêntŭ suntemŭ fórte bravĭ şi vomŭ fi bravĭ şi de aci încolo.“

Fóia unguréscă nu găsesce motivŭ pentru o asemenea atitudine descuragiată, se încércă a dovedì câtŭ de greu îi va fi Rusiei de a'şĭ mobilisa trupele sale, pe când Austro-Ungaria în 14 ḍile îşĭ póte mobilisa tóte forţele sale armate. Mai are mare încredere şi în „geniulŭ“ contelui Andrassy, care, după ce a echiămatŭ sĕ scape monarchia din periculŭ, şi după ce face o asemănare între forţele nesuficiente militare, de carĭ a dispusŭ contra Rusiei la 1812 Napoleonŭ I, şi între forţele de carĭ dispune aḍĭ monarchia nóstră, forţe superióre celorŭ rusescĭ în ce privesce infanteria, trupele technice şi intendenţa, încheie cu următórele cuvinte: „Rusia nicĭ pe departe nu e acelŭ statŭ, care sĕ ne pótă însufla frică— dér veḍĭ bine, amŭ trebuĭ sĕ avemŭ *curagiu!*“

Aceste s'au scrisŭ înainte de a se semnala situaţiunea ca „înăsprită.“ Acum lucrurile se schimbă şi faptele vorŭ vorbì. In curêndŭ se va dovedi décă este basată séu nu afirmarea organelorŭ inspirate ale ministeriului de esterne, că relaţiunile politice ale monarchiei nóstre cu Rusia suntŭ bune; se va dovedì décă nu cumva situaţiuuea militară încordată va altera şi situaţiunea politică.

Francia şi Germania.

Frontiera germană de cătră Francia e ocupată actualmente de următórele trupe: In drépta, pe cursulŭ de mijlocŭ alŭ riului Mosela, a 16-a divisiune a corpului alŭ 8-lea de armată; spre stânga, în faţa Belfortului, a 29 divisiune din alŭ 14-lea corpŭ; în dosulŭ ei e întregŭ restulŭ corpului şi divisia Palatinatului. — Afară de forţele acestea e, între Metz şi Strassburg, întregŭ corpulŭ alŭ 15 lea. Efectivulŭ totalŭ alŭ acestorŭ trupe se compune din 86,700 ómenĭ, 15,000 de cai şi 330 tunurĭ cu caii lorŭ.

Până acum trei lunĭ de ḍile, Francia nu opunea, la frunteriile sale, acestorŭ trupe unŭ efectivŭ egalŭ. Actualulŭ ministru de rĕsboiu a reparatŭ acéstă diferenţă. Elŭ a sporitŭ trupele dela fruntarii cu 20,000 de ómenĭ, între carĭ 3 regimente de cavalerie. A adăugatŭ pe urmă corpului alŭ 6-la detaşamente însemnate din corpurile alŭ 3-lea şi 7-lea; tóte aceste trupe suntŭ în stare de-a intra în campanie. Totalulŭ lorŭ e de 90,000 de ómenĭ, cu 400 de tunurĭ.

Scrisóre de aderinţă adresată generalului Traianŭ Doda.

Domnule Generalŭ!

Enunciaţiunile Ilustrităţiĭ Tale, cuprinse în scrisórea din 10 Octomvre a. c., adresată preşedintelui camerei deputaţilorŭ, alegĕtorii partidului naţionalŭ română din cerculŭ electoralŭ Abrudŭ-Roşia-Corna le-au considerată la prima ivire ca adevĕrata oglindă în carea se vede apriatŭ falsificarea dreptului publicŭ alŭ ţĕrei prin cercurile conducĕtóre. Au consideratŭ alegĕtorii acestui colegiu bărbătésca, démna şi prudenta ţinută a Ilustrităţii Tale de o victoriă strălucită a întregei naţiunĭ, pre carea de astă dată ai represenţat'o, şi totŭ odată dreptŭ punctŭ de mânecare pentru viitórea conduită politică a tuturorŭ Româniĭorŭ din Transilvania, Ungaria şi Bănatŭ; pentru că acelea invólvă adevĕratulŭ patriotismŭ, şi adevĕrata iubire de patriă, tronŭ şi naţiune.

Primesce Ilustre Generale pentru acéstă bravă şi patriotică ţinută sincerile nóstre felicitărĭ şi unanima nóstră declaraţiune de aderinţă.

Sĕ trăescĭ la mulţĭ anĭ Ilustre Erqule!

Din şedinţa comitetului electoralŭ a alegĕtorilorŭ partidului naţionalŭ română din Abrud-Roşia-Corna, ţinută în 11 Decemvre 1887.

A. Filipŭ, preş. club. naţ. *A. Papiu*, secret. club. elect.

Regele Milanŭ şi Scupcina.

Regele Milanŭ alŭ Serbiei primindŭ Scupcina (camera) in corpore cu rĕspunsulŭ la mesagiulŭ tronului, a adresatŭ o vorbire cătră miniştri şi deputaţĭ, din care reproducemŭ din „Correspondance de l'Est“ următórele:

Décă aşŭ fi primitŭ adressa în forma în care voiaţĭ sĕ o compuneţĭ, suntŭ deplinŭ convinsŭ, că în 24 de óre acelŭ statŭ vecinŭ, care în cei din urmă şépte anĭ ne-a datŭ atâtea doveḍĭ de cea mai sinceră amicitiă, ne-ar fi pusŭ întrebarea, că adecă ce vrea corpulŭ legiutorŭ alŭ Serbiei. Mai departe vréu sĕ vĕ spunŭ pe faţă, că aţĭ voitŭ sĕ puneţĭ în adressă şi astfelŭ de lucrurĭ, care vatămă drepturile corónei, de esemplu amnestiarea unorŭ ómenĭ, carĭ au aţîţatŭ contra regelui şi a statului. Sciaţĭ fórte bine, că numai eu suntŭ îndreptăţitŭ a acorda amnestiă, şi eu nu lasŭ sĕ mi se scurteze drepturile. Aşa şi pasagiulŭ despre cestiunea bisericéscă. Ce avea sĕ caute acela în adressă? Aŭ am făcutŭ ce am pututŭ şi mai multŭ nu facŭ cu nicĭ unŭ preţŭ. Ce privesce guvernulŭ meu de mai nainte, vĕ declarŭ pe faţă, că elŭ a lucratŭ şépte anĭ întregĭ după ordinele mele esprese şi iau asupră'mĭ pentru elŭ deplina rĕspundere. De aceea vĕ provocŭ, sĕ vĕ consacraţĭ atacerilorŭ interne, unei bune administraţiunĭ, unei sănĕtóse politice financiare a ţĕrii; în acéstă lucrare mĕ veţĭ avé totdéuna de celŭ mai fidelŭ aliatŭ. Dér în momentulŭ, în care atingeţĭ lucrurĭ, ce nu vréu sĕ se atingă, mĕ veţĭ constringe sĕ disolvŭ Scupcina. Décă guverulŭ va fi aplecatŭ a lucra după intenţiunile mele, atuncĭ póte guverna mai departe, ér de nu, atuncĭ ascrieţĭ-vĕ d-vóstre causa, décă chemŭ unŭ guvernŭ, care în unire cu Scupcina e gata sĕ ţină sémă de intenţiunile mele. Eu stau pe tĕrêmulŭ constituţiunii, dela care nu mĕ abatŭ nicĭ cu unŭ policarŭ, cu tóte că mărturisescŭ, că drepturile, ce în puterea constituţiei actuale le are corónă, suntŭ prea maiĭ, căcĭ acelea stau cătră drepturile corporaţiunei legiuitóre în raportŭ ca 3 la 1. Drepturile statului trebue sĕ fiă împărţite între corónă şi parlamentŭ, dér câtă vreme acéstă nu s'a făcutŭ în formă legală, eu facŭ usŭ de drepturile ce le am şi nu cedezŭ nimicŭ din ele.

Din acéstă vorbire resultă, că regele Milanŭ se află în conflictŭ cu guvernulŭ, cu Scupcina şi cu poporaţiunea ţĕrii, care — precum se scie — a adusŭ pe Ristici la putere şi a alesŭ Scupcina actuală, fiindŭ făcute alegerile în cea mai deplină libertate. Mai resultă că raporturile dintre Sĕrbia şi Austro-Uugaria s'au schimbatŭ cu totulŭ în defavórea monarchiei nóstre, şi că numai regele Milanŭ mai întreţine raportulŭ de pretiniă. In astfelŭ de împrejurărĭ, regele Milanŭ are o grea şi ameninţată posiţiune.

SCIRILE ḌILEI.

Cetimŭ în »Fóia bis. și scolast«: „Escelența Sa Prea Sânțitulŭ Metropolitŭ Dr. *Ioanŭ Vancea*, însoțitŭ de Dr. *Alexandru Grama*, profesorŭ de teologiă, a plecatŭ în 11 Decemvre a. c. la Roma spre a participa la serbarea jubileului sacerdotalŭ alŭ Summului Pontifice Leonŭ XIII. In același timpŭ călătorescŭ la Roma și Ilustrissimii Domnĭ Episcopĭ *Michailŭ Pavelŭ, Victorŭ Mihali și Ioanŭ Szabo.*“

—x—

Se scrie din Deva, că în afacerea alegerei de deputatŭ alŭ *Baiei de Crișiu* a plecatŭ în acestŭ din urmă orașŭ deputatulŭ dietalŭ Zoltan însărcinatŭ cu cercetarea. Advocatulŭ Imets din Deva ca fostŭ președinte electoralŭ a fostŭ citatŭ pe ḍiua de 12 Decemvre n. la Baia de Crișiu. Advocatulŭ Desseanu din Aradŭ ca representantŭ alŭ contracandidatului Truța a plecatŭ și elŭ acolo. Din partea tribunalului din Deva e însărcinatŭ cu cercetarea consilierulŭ de tribunalŭ Moțu; își va face însĕ mai târḍiu ce'i dictéză oficiulŭ, deórece *abia acum* a primitŭ protocólele; se ḍice că ar fi fostŭ strămutate și *abia au fostŭ găsite la comitatŭ.* Așa e informatŭ »Sieb. deutsch. Tgbltt«., căruia i se mai spune că Emil Koszperda fostŭ adjunctŭ solgăbirĕescŭ și George Beovicĭ din Baia de Crișiu au fostŭ condamnațĭ de tribunalŭ pentru ațițare la 3, respective 2 lunĭ închisóre de statŭ și 30 fl., respective 20 fl. amendă.

—x—

Din Bruxela se comunică, că *generalulŭ Brialmont* a fostŭ urgentŭ învitatŭ de guvernulŭ românŭ, sĕ mérgă imediatŭ la Bucurescĭ și sĕ inspecteze fortificațiunile.

—x—

Regele României a primitŭ, din incidentulŭ aniversărei luărei Plevnei, o telegramă de felicitare dela *Marele principe Nicolae* din Moscva, în care se comunică că corpulŭ grenadirilorŭ rușĭ, care a statŭ înaintea Plevnei sub comanda Regelui Carolŭ, a bĕutŭ în sănĕtatea Maiestății Sale și a armatei române Regele comunică oficerilorŭ de față telegrama, ridică paharulŭ și bĕu în sănătatea Marelui principe Neculae.

—x—

Din *Obadŭ* i se scrie „Luminătorului“, că în nóptea din 6 Decemvre a. c. nou, nesce rĕu-făcĕtorĭ au pĕtrunsŭ pe ferĕstră în biserica română gr. or. de acolo și au dusŭ cu carulŭ cassa wertheimiană de ferŭ închise, în care se aflau libele despre două mii florinĭ depuse și trei sute florinĭ banĭ gata. Insciințările și pașii judecătorescĭ necesarĭ s'au făcutŭ numai decâtŭ.

—x—

Reuniunea germană de cântărĭ din locŭ va da Sâmbătă în 17 Decemvre n., în sala hotelului Nr. 1, o serată cu cântece (Liedertafel) sub conducerea d-lorŭ Anton Brandner și Leopold Frank. Programul e destulŭ de bogatŭ și variatŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

—x—

La 24 *Decemvre n. c.* se vorŭ elibera din tóte stațiunile Transilvaniei ale căilorŭ ferate ungare bilete pentru *Budapesta* și *retour* cu o reducțiune *de 50%*. Amĕruntele în acéstă privință se dau peste câteva ḍile de către Biroulŭ orășenescŭ de călătorĭ din locŭ.

In memoria lui Georgiu Angyel,

fostŭ Consiliarŭ de Curte în pensiune, repausatŭ la 6 Dec. n. în etate de 81 de anĭ, la Săbeșiu.

Se ducŭ bĕtrânii unulŭ după altulŭ, și rĕmânŭ tinerii ca sĕ ajungă pe bĕtrânĭ.

Ce ne lasă ei după sine?

Unŭ golŭ?

Da, unŭ golŭ materialŭ, dér nicĭ de cum moralŭ!

Ne lasă ca exemple: unŭ devotamentŭ fără marginĭ către împlinirea datoriilorŭ, și o înfĕpăiată iubire și nedespărțită alipire către limba și naționalitatea din care au făcutŭ parte.

Oh, décă le-arŭ sci prețui aceste în deajunsŭ cei rĕmașĭ în viéță, mai alesŭ tinerii, noștenitorii bĕtrânilorŭ.

Unulŭ dintre acei bĕtrânĭ, devotatŭ funcțiunei sale și iubitorŭ de limba și naționalitatea sa a fostŭ și repausatulŭ bĕtrânŭ Georgiu Angyelŭ.

Și, décă elŭ n'a făcutŭ sgomotŭ în viéță cu simțĕmintele sale, naționale, lucru care i s'a imputatŭ de multe orĭ, causa a fostŭ, că era modestŭ, blândŭ, blăjinŭ și cugetătorŭ; nu-i plăcea sgomotulŭ și ostentațiunea.

Insĕ cei ce l'au cunoscutŭ mai de aprópe, potŭ mărturisi în cugetŭ curatŭ despre simțĕmintele lui nobile și curatŭ naționale.

N'am de scopŭ a descrie întréga viéță a repausatului, pentru că nu am *date* la mână.

De mai multŭ ca unŭ pătrarŭ de seculŭ mĕ aflu depărtatŭ de dênsulŭ.

Vorŭ fi póte alții mai apropiațĭ dintre amicĭ, rude séu cunoscuțĭ, și mai în stare ca sĕ o facă acésta.

Eu însemnŭ aci puține câtŭ sciu și câte am pututŭ păstra în memoriă din viéța cea lungă și activă a repausatului.

Acésta o facŭ fără date sigure; din venerațiune ce am avutŭ către repausatulŭ, și din pietate ce am către memoria lui. Și mai vêrtosŭ, ca sĕ dau îndemnŭ altora, carĭ avêndŭ datele necesarie a mână, sĕ-i descrie biografia.

Georgiu Angyel (séu Angyal) s'a născutŭ, după cum arată anunțulŭ morții sale, la an. 1806, în orașulŭ Zlagna din munții apusenĭ.

Tatălŭ sĕu, teologŭ dela universitatea din Lemberg, a fostŭ preotŭ românŭ unitŭ și profesorŭ la gimnasiulŭ catolicŭ din Zlagna, care gimnasiu arḍêndŭ la 1848, nu s'a mai restauratŭ de atuncĭ.

Tênĕrulŭ Georgie și a făcutŭ studiile gimnasiale în orașulŭ sĕu natalŭ, cu succesŭ escelentŭ. Dup'aceea studiile filosofice și juridice la academia de drepturĭ din Clușŭ, cu același succesŭ.

Apoi a fostŭ trimisŭ la Academia montanistică din Șemnitz, în nordulŭ Ungariei, academiă germană și fórte celebră p'atuncĭ, cu scopŭ ca sĕ se prepare din sciințele montanistice (băieșescĭ) pentru cariera ce avea sĕ o îmbrățișeze. Acolo, fiindŭ printre eminențĭ, a obținutŭ unŭ stipendiu de alŭ statului.

După terminarea studiilorŭ montanistice a fostŭ aplicatŭ în funcțiune la Așeḍămintele erariale din Zlagna, unde a funcționatŭ înaintândŭ după meritŭ din gradŭ în gradŭ, până la fatalulŭ anŭ 1848.

In timpulŭ acesta se căsătorĭ cu d-șóra Grünwald, fiica unei vĕdûve farmaciste din Zlagna. Acéstă căsătoriă însĕ nu fù fericită, pentru că după unŭ timpŭ de 3 séu 4 anĭ se despărțiră, dér nu de totŭ, ci numai de convietuire „a thoro et mensa«, fiindŭ-că cununia se făcuse după ritulŭ catolicŭ, de care se ținea miresa. Apoi sciutŭ este, că la catolicĭ nu se potŭ despărți căsătoriții decâtŭ numai de locuință; afară de Francia, unde-i desparte legea civilă.

De aceea repausatulŭ a trebuitŭ, după decisiunea consistoriului rom. cat. din Alba-Iulia, sĕ dea intertențiune fóstei sale soție în tótă viéța ei destrăbălată, și aceea crescea după cum crescea salariulŭ bărbatului sĕu.

Arḍêndŭ orașulŭ Zlagna împreună cu așeḍămintele erariale în 1848, Angyelŭ s'a retrasŭ mai întâiu la Abrudŭ, după aceea la Alba-Iulia și mai târḍiu la Sibiiu, unde a funcționatŭ în cele erariale.

După stingerea revoluțiunei, la 1849, a fostŭ trimisŭ la Zlagna ca sĕ adune resturile devastațiunei așeḍămintelorŭ, sĕ organiseze și începă regulata lorŭ funcționare.

In timpulŭ absolutismului nemțescŭ a fostŭ aplicatŭ la guvernulŭ țĕrei în sfera montanistică erarială, Er în timpulŭ provisoriului lui Schmerling a fostŭ numitŭ consiliarŭ în guvernulŭ țĕrei, mutatŭ din Sibiiu la Clușiu.

Sub ministeriulŭ ungurescŭ a fostŭ pensionatŭ, împreună cu alțĭ consiliarĭ guvernialĭ și funcționarĭ mai înalțĭ românĭ. Dênsulŭ însĕ își făcuse anii serviciului și avuse dreptulŭ la pensiunea întrégă.

Ca pensionarŭ a statŭ vre-o doĭ anĭ în Viena. Părêndu-i-se prea scumpŭ traiulŭ de acolo, de altă parte dorindŭ a-și petrece ḍilele mai cu liniște în patrie, s'a trasŭ pe la anulŭ 1874 la Șebeșŭ, unde avea o nepótă măritată după judele Paraschivu, omŭ simpaticŭ, pe care l'a iubitŭ repausatulŭ până la finele vieții sale.

Repausatulŭ a fostŭ unŭ funcționarŭ activŭ și zelosŭ, credinciosŭ statului, căruia servitŭ în modulŭ celŭ mai conscienciosŭ.

Românŭ bunŭ, patriotŭ adevĕratŭ, omŭ talentatŭ cunoscea perfectŭ limbile țĕrei, plus limba latină pe care o mânuia cu esactitate, înțelegea bine și limba francesa.

Omŭ dedatŭ a nu sta în neactivitate, ca pensionarŭ încă de a pururea cetia orĭ scria.

In anii mai din urmă nu'șĭ prea părăsi odaia în care locuia, și ocupatŭ cu cetitulŭ slăbindŭ din ḍi în ḍi, se stinse ca o luminare.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

O cuscrime din depărtare.

„Comitatulŭ de modelŭ“

„Ellenzek“ dela 14 Decemvre n. aduce câteva probe pentru a dovedi, că nu înzadarŭ 'i s'a datŭ comitatului lui Banffy-pașa numele de comitatŭ de »modelŭ«, căcĭ în adevĕrŭ așa este. Banffy este comisarŭ regescŭ și'i s'a datŭ lui pe veciă fișpanatulŭ a două comitate marĭ, alcătuite din patru comitate de mai nainte. Nu-i lipsesce dér nicĭ autoritatea și nicĭ puterea de minunĭ făcĕtore.

Una din minunile mai nouĕ ale lui Banffy-pașa este, după cum dovedesce »Ellenzek«, facerea din nimic a căiei ferate pentru »fericirea« supușilorŭ sĕi. Nu erau banĭ de unde sĕ se facă acéstă cale, dér „marele“ Banffy a datŭ odată cu piciorulŭ în pămêntŭ, a ḍisŭ unŭ „*fiat*“! și calea ferată s'a făcutŭ. Ca multe alte instituțiunĭ ale »gloriosului« pașă, așa și acésta revarsă asupra poporului credinciosŭ mulțime „de folóse practice“, pe carĭ »Ellenzék« le enumĕră în următórele: Valea Someșului, pe care atâtŭ de falnicŭ circuléză noulŭ trenŭ, geme de mulțimea restanțelorŭ acțiunilorŭ nesolvite: acționarii suntŭ pușĭ sub esecuțiă; ei nu au ce-i dreptŭ de câtŭ unŭ singurŭ folosŭ de trenŭ, dér și acesta le este peste capŭ de ajunsŭ: folosulŭ lorŭ este acela, că astăḍĭ *esecutorii potŭ mai repede percurge dela unŭ satŭ la altulŭ.*

Apoi este adevĕratŭ că acționarii dividende până acuma nu au căpĕtatŭ, dér nu face nimicŭ, căce la timpulŭ sĕu au căpĕtatŭ celŭ puținŭ promisiunea că li-se vorŭ da dividendele. Apoi cine nu se mulțumesce cu puținŭ, nicĭ cu multŭ nu se mulțumesce. Speranța pentru omŭ este o tortură, și pentru ca »fericitorulŭ de popóre« Banffy sĕ mântuéscă pe supușii sĕi de acéstă tortură, și-a pusŭ deja de gândŭ ca sĕ consacre dividen-

FOILETONU.

Drumont despre Românĭ.

In literatura nóstră este o rară apariție, décă o carte se tipăresce în a treia, a patra ediție.

Nu este însĕ totŭ așa la națiunile mai marĭ și mai culte, nu mai alesŭ la Francesĭ.

Așa opulŭ despre care am sĕ vorbescŭ este o încercare — »Essai“ — din istoria contimporană, elŭ se ocupă cu Jidovii din Francia.

Cu tóte acestea din luna lui Decemvre 1885 până în primăvéra trecută a ajunsŭ peste o sută douĕḍecĭ de edițiunĭ. Exemplarulŭ, ce e la mine, e de ediția a *nouĕḍecĭ și una.*

„*La France Juive*“ de Eduard Drumont*) — căcĭ despre acésta e vorba—prin trecerea sa cea mare arată, că se ocupă cu o cestiune de actualitate, cu influința pre potentă a plutocrației jidovescĭ, și mai arata că la Francesĭ nu numai literatura realistă, d. e. romanele lui Zola, ci și cărțile serióse încă suntŭ căutate.

Afară de capitululŭ I, unde face o comparațiune între Semițĭ și Arianĭ, și dă o caracterisare în generalŭ a Jidovului, totŭ opulŭ tracteză influința Jidovilorŭ asupra vieții politice-sociale din Francia, începêndŭ dela anulŭ 353 d. Chr. până în ḍilele nóstre. Digresiunile, ce le face, suntŭ mai multŭ séu mai puținŭ în legătură cu referințele din Francia.

In una din aceste digresiunĭ se ocupă și cu Românii din regatŭ, precum urmézã:

*

La pag. 450 t. I. vorbesce despre congresulŭ din Berlinŭ, la care din partea Franciei a luatŭ parte ministrulŭ afacerilorŭ străine *Waddington.* — Acestŭ Waddington n'a fostŭ privitŭ cu ochĭ bunĭ de adevĕrații patrioțĭ francesĭ, pentru că era Englesŭ și pentru că era în serviciulŭ Jidovilorŭ. In congresulŭ din Berlinŭ încă a jucatŭ unŭ rolŭ tristŭ în privința asta. Etă pentru ce îlŭ cresteză Drumont.

Incâtŭ pentru Francia — ḍice Drumont — Waddington nu reclamă altceva, decâtŭ emanciparea Jidovilorŭ din România.

Despre România — precum și despre Germania — vomŭ vorbi în proximulŭ nostru volumŭ „*d'Europe juive*“; deastădată nu ne ocupămŭ cu întrebarea, că ce are ca comunŭ cu Francia.

Orĭce ar minți pressa jidovéscă, toțĭ suntemŭ câtŭ de puținŭ în curentŭ cu situațiunea acestei țĕrĭ, România.

Bravĭ, artiștĭ, ospitalĭ, Românii, carĭ se tragŭ dela vechii colonĭ ai lui Traianŭ, amintescŭ adeseorĭ cu predilecțiune, că însușĭ numele lorŭ constatéză strânsa consângenitate cu fii bĕtrânei Rome.

Și într'adevĕrŭ numai sub Aurelianŭ fù constrînsă Roma a lăsa Barbarilorŭ Dacia, și în locŭ de Dacia montană a substitui pe celălaltŭ malŭ alŭ Dunării *Dacia ripensis.*

Noi nu ne vomŭ 'ua așa ușorŭ ca și împĕratulŭ »rĕmasŭ bunŭ« definitivŭ dela acéstă poporațiune română eroică din Dacia Traiană, — așa scrie la acestŭ subiectŭ Victor Duruy. — Vrednică de originea sa și de aceea, ce i-o-au datŭ cele dintâiu cetățĭ ale sale, ea a jucatŭ în Carpațĭ rolulŭ lui Pelagiu și alŭ soțilorŭ sĕi în Austria, bătêndu-și jocŭ din înălțimea fortărețelorŭ inexpugnabile de orĭce invasiune, recâștigândŭ pasŭ de pasŭ terenulŭ perdutŭ, în vreme ce invasiunile s'au trasŭ spre méḍăḍi și spre apusŭ, și reconstituindŭ după șésespreḍece veacurĭ de lupte, o Italiă nouă, *Țĕra românéscă*, pe alŭ cărei poporŭ de rassă latină îlŭ salută presintele în rangulŭ națiunilorŭ libere.

Tipulŭ italianŭ a căpĕtatŭ la Românĭ unŭ felŭ de grațiă orientală bărbătéscă și »poetică în același timpŭ, lorŭ le place a cânta séra la strălucirea stelelorŭ acele melodii originale, alŭ cărorŭ ritmŭ bizarŭ îțĭ rĕmâne în urechea fermecată. Ei ar fi cu unŭ cuvêntŭ perfectŭ fericițĭ, ca și Francesii, décă n'ar exista Jidovii.

*) Două tomurĭ à 600 pagine. Paris C. Marpon & E. Flammarion éditeurs. 26 Rue Racine, près l'Odéon.

dele acţionarilorŭ pentru unŭ scopŭ sfântŭ filantropicŭ; ba mai multŭ: »puterniculŭ“ fişpanŭ, precum presimte »Ellenzek“, va lua disposiţiunĭ *sĕ despóie cu desĕvîrşire pe acţionarĭ de dreptulŭ de proprietate alŭ acţiunilorŭ lorŭ.*

Până nu era trenulŭ, era rĕu; după ce s'a făcutŭ trenulŭ este multŭ mai rĕu. Apoi sĕ ḑică cineva, că comitatulŭ lui Banffy-paşa nu e de modelŭ?

A mai făcutŭ fişpanulŭ Banffy unŭ teatru permanentŭ în Deşiu, despre care scimŭ că s'a ridicatŭ prin repartiţii forţate pe poporulŭ românescŭ. „Ellenzék« ḑice, că publiculŭ din afară privesce cu desfătare la frumosulŭ edificiu alŭ teatrului, dér că ce se petrece înlăuntrulŭ edificiului, acésta nu-lŭ interesézĕ; directorii teatrului dau falimentŭ unulŭ după altulŭ, musele s'au îmbrăcatŭ în doliu şi lî-au întorsŭ spatele bieţilorŭ actorĭ.

Până nu era acestŭ teatru, era rĕu; s'a făcutŭ teatrulŭ şi rĕulŭ s'a duplicatŭ. Nu e acesta óre comitatŭ de modelŭ?

In fine a mai înscenatŭ fişpanulŭ Banffy şi o esposiţiă în metropola Deşiu. A duratŭ acéstă esposiţiă o sĕptĕmână, dér s'a sfîrşitŭ cu unŭ *deficitŭ multŭ mai lungŭ decâtŭ o sĕptĕmână.* Fişpanulŭ a datŭ ordinŭ poporului din comitatŭ sĕ plătéscă deficitulŭ făcutŭ de „domnĭ“; dér de unde sĕ-lŭ plătéscă, décă totŭ ce aveau a fostŭ consumatŭ de progresele spre modernitate?

— Dér de ce trébă suntŭ judecătoriile r. şi esecutorii? întrébă „Ellenzék«. Acum — continuă elŭ — aceştia garnisescŭ „gloria“ prevĕḑută a esposiţiei cu sunetulŭ tobei esecutorilorŭ şi averea sĕrmanilorŭ proprietarĭ din comitatŭ emigrézĕ în mânile acelora, carĭ dau mai multŭ pentru ea.

Urmarea unei glorii de o sĕptĕmână este sporirea din ḑi în ḑi a mulţimei nĕcasurilorŭ. Svonulŭ gloriei s'a prefăcutŭ în svonulŭ tobei. Cu adevĕratŭ, frumósă musică urmăresce înaintarea spre progresŭ a popórelorŭ din acestŭ comitatŭ de modelŭ. Potŭ fi mângâiate!

După cele spuse de „Ellenzék“, nu mai e nevoiă şi de alte comentarii.

Rĕspunsulŭ camerei române la mesagiulŭ tronului.

Cetimŭ în „Monitorulŭ oficialŭ“ din Bucurescĭ:

Marţĭ, 1 Decemvre n., la órele 11 diminéţa, M. S. Regele, în presenţa D-lorŭ miniştri şi încongiuratŭ de Casa Sa, a primitŭ în sala Tronului, cu solemnitatea obicĭnuită, biroulŭ şi comisiunea Senatului, însărcinată a presenta M. S. Regelui adresa de rĕspunsŭ la Mesagiulŭ Tronului. D. Dimitrie *Ghika*, preşedintele Senatului, a datŭ cetire următórei adrese:

Sire! Senatulŭ României se simte în totdéuna fericitŭ de a rĕspunde la apelulŭ Tronului şi de a aduce Maiestăţilorŭ Vóstre omagiulŭ simţĕmintelorŭ de iubirĕ şi devotamentŭ ale ţĕrei întregĭ.

Cu o viuă mulţumire am primitŭ, Sire, încredinţarea dată de guvernulŭ Maiestăţii Tale că relaţiunile Statului românŭ cu Puterile străine suntŭ satisfăcĕtóre, că o politică înţeléptă şi patriotică a întăritŭ şi mai multŭ credinţa acelorŭ Puterĭ că România este unŭ elementŭ de ordine şi de progresŭ în orientulŭ Europei.

Inaugurarea unui nou regimŭ economicŭ şi stăruinţele ce depune guvernulŭ Maiestăţii Tale pentru a încheia cu Puterile străine tractate de comerciu, basate pe interesulŭ desvoltărei comerciului şi industriei naţionale, rĕspundŭ la o trebuinţă simţită de ţéra întrégă, de aceea cu încrederea în viitorŭ salutămŭ acum semnarea unui tractatŭ de comerciu şi cu imperiulŭ otomanŭ.

De asemenea Senatulŭ se va grăbi a se ocupa cu lucrările ce suntŭ menite a fixa într'unŭ modŭ statornicŭ fruntaria dintre România şi Austro-Ungaria.

Senatulŭ vede cu fericire, Sire, că organisarea forţelorŭ nóstre de apĕrare urméză o desvoltare progresivă sub conducerea luminată şi plină de solicitudine a Maiestăţii Tale.

In domeniulŭ lucrărilorŭ publice România a luatŭ în aceştĭ din urmă anĭ o deosebită desvoltare şi totulŭ face a spera că, urmândŭ impulsiunea dată, unŭ însemnatŭ progresŭ se va realisa cu complectarea reţelei căilorŭ nóstre ferate, cu lucrarea podului peste Dunăre, a portului Constanţei şi a celorlalte marĭ lucrărĭ carĭ suntŭ în cursŭ de executare.

Tóte acestea, Sire, dândŭ o mare desvoltare activităţii naţionale, graţiă legilorŭ de interesŭ economicŭ şi financiarŭ ce s'au votatŭ, graţiă creărei diferitelorŭ instituţiunĭ menite a spori şi a desvolta sorginţele avuţiei, creditulŭ nostru publicŭ este bine întemeiatŭ în lăuntru şi în afară.

In ordinulŭ judecătorescŭ diferitele mĕsurĭ ce s'au luatŭ în sesiunile precedente au introdusŭ îmbunătăţirĭ însemnate. A venitŭ însĕ timpulŭ de a se constitui magistratura română pe base mai puternice pentru a fi deapururea la nivelulŭ stărei de progresŭ ce s'a realisatŭ; de aceea Senatulŭ a salutatŭ cu bucuriă reforma judecătorésca care are sĕ vină în desbaterile sale în cursulŭ acestei sesiunĭ.

In şcólă progresulŭ se vede pe ḑi ce merge. Alăturĭ cu acestŭ progresŭ edificiĭ destinate învĕţĕmêntului publicŭ au începutŭ a se ridica multe în sate ca şi în oraşe.

Senatulŭ nu va lipsi de a depune tótă stăruinţa pentru îndeplinirea reformei instrucţiunei publice, legea din anulŭ 1864 ne mai rĕspunḑêndŭ la trebuinţele de aḑĭ.

Sire! Ţéra vede şi simte că fiă-care anŭ alŭ domniei Majestăţei Tale adaugă partea sa la consolidarea statului românŭ, la desvoltarea morală şi economică a poporului; ţéra vede şi simte că buna stare a populaţiunei rurale a atrasŭ în totdéuna părintésca îngrijire a Majestăţei Tale.

Insufleţitŭ de unŭ simţĕmêntŭ profundŭ de încredere în viitorŭ, Senatulŭ, ajunsŭ acum la a patra sesiune a legislaturei sale, se simpte fericitŭ că i-a fostŭ datŭ a aduce pétra sa la înălţarea edificiului naţionalŭ. Trimişĭ aicĭ de sufragiulŭ liberŭ şi sincerŭ alŭ poporului românŭ în urma revisuirei constituţiunei şi legei electorale, acei dintre noĭ, carĭ vomŭ eşi în urma preînoirei parţiale, prevĕḑută de constituţiune, ne vomŭ întórce în sînulŭ poporului cu credinţa că ne-amŭ îndeplinitŭ datoria dândŭ guvernului Majestăţei Tale unŭ concursŭ consciinciosŭ şi cu credinţa că progresele realisate vorŭ rĕmâné şi se vorŭ desvolta.

Revisuirea constituţiunei şi noua lege electorală aşeḑândŭ statulŭ românŭ pe base temeinice, nimenĭ nu va mai puté face ca curentulŭ progresului sĕ dea înapoi, nimenĭ nu va mai puté fi îngăduitŭ a sfui garanţiele constituţionale ce ţéra 'şĭ-a datŭ şi nimenĭ nu va puté cerca sĕ se atingă câtuşĭ de puţinŭ de temelia statului: Dinastia.

Poporulŭ românŭ, sciindŭ a înfrêna ambiţiunile personale şi pasiunile momentului, strînsŭ unitŭ împrejurulŭ Tronului, va urma cu hotărîre şi cu tăríe totŭ înainte pe calea legalităţei constituţionale, pe calea patriotismului luminatŭ.

Sĕ trăiescĭ Sire! Sĕ trăiască M. S. Regina!

M. S. Regele a rĕspunsŭ:

Domnule preşedinte! Domnilorŭ senatorĭ! Simţemintele ce esprimaţĭ astăḑĭ pentru Regina şi pentru Mine cu atâta căldură suntŭ o noua dovadă că poporulŭ românŭ a rĕspunsŭ totdeuna la iubirea şi la încrederea ce amŭ avutŭ într'ênsulŭ.

Inţelegerea statornică ce a existatŭ între corpurile legiuitóre şi guvernulŭ Meu suntŭ o dovadă că ţéra simte că numai prin exerciţiulŭ pacinicŭ alŭ libertăţilorŭ constituţionale şi prin respectulŭ legilorŭ vom asigura desvoltarea şi întărirea Statului românŭ.

Vĕ mulţămimŭ, Regina şi Eu, de simţemintele de iubire şi de devotamentŭ ale Senatului, şi fiţĭ totdéuna încredinţaţĭ că tóte gândurile şi cugetările Nóstre suntŭ necurmatŭ devotate iubitei nóstre Românii.«

Mulţămită publică. Pentru biblioteca nóstră dela şcóla română confes. din Şomcuta-mare amŭ mai primitŭ gratuitŭ următórele opurĭ:

1. Dela autorulŭ, d. V. Gr. Borgovanŭ prof. prep. în Gherla: *a)* Ântéia, a doua şi a treia carte de aritmetică pentru şcólele poporale române; *b)* Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ; *c)* Raportulŭ lui Avramŭ Iancu; *d)* Stupăritulŭ de Ioanŭ Costinŭ.

2. Dela D. Augustinŭ Paulŭ, teologŭ de Pesta: *a)* Rĕtăcirile lui Odiseu, traduse în versurĭ de Sim. P. Simonŭ; *b)* Lira mea, poesii de Iosifŭ Vulcanŭ; *c)* Secretele a trei noptĭ, romanŭ după Frankstein — de Pamfiliu Grapini, ediţiunea Am. Familiei în Gherla; *d)* Cărţile sătênului românŭ, anulŭ 1876; *e)* Higiena, de Dr. Vasiciu anulŭ 1878; *f)* Iscarioth tragediă, 5 felvonásban irta Váradi Antal.

3. Dela D. Ioanŭ Boeriu învĕţătorŭ alŭ scólei confes. din Gherla: *a)* Resultatulŭ filosofiei, traducere prelucrată de Ioanŭ Papiu; *b)* Biografia Sf. Ioanŭ Chrisostomŭ de G. Pasca; *c)* Cartea Sf. Ioanŭ Chrisostomŭ despre preoţii, tradusă de Ioanŭ Papiu; *d)* Cultura frăgarilorŭ şi vermii de mătase de P. Gönczy.

Priméscă decĭ on. d nĭ donatorĭ mulţămita nóstră publică ce le esprimămŭ şi pe acéstă cale, pentru prinosulŭ adusŭ pe altariulŭ culturei naţionale a poporului românŭ din opidulŭ Şomcuta-mare şi jurŭ, la care scopŭ numai aşa vomŭ ajunge resultatulŭ doritŭ, décă ne vorŭ sprigini şi alţĭ Românĭ bunĭ de inimă. Lucrulŭ e începutŭ, ne sugămŭ déră a nu fi daţĭ uitărei. Orĭ ce scrierĭ şi opşóre, mai cu sémă de cele menite pentru poporulŭ românŭ, valorézĕ multŭ spre împedecarea periculelorŭ ce ne stau în calea lăţirei culturei naţionale în poporulŭ din părţile acestea*).

Şomcuta mare, la 6 Decemvre 1887.

Eliă Popŭ,
învĕţ. şi not. sen. şcol. confes.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 16 Decemvre. — **In urma articolului din „Ruski Invalid“, care vestesce nouĕ mĕsurĭ militare, situaţiunea s'a înăsprităŭ. Pentru puterile păciĭ s'a ivitŭ necesitatea d'a nu mai rĕmânea numai pe lângă mĕsurĭ pregătitóre.**

PARISŬ, 16 Decemvre — **Camera a primitŭ favorabilŭ declaraţiunea cabinetului, a încuviinţatŭ îndemnitatea, după ce cabinetulŭ n'a pusŭ cestiunea de încredere.**

DIVERSE.

Morţii dela Waterloo. — Colonia englesă din Belgia a decisŭ sĕ transporte la cimitirulŭ d'Evere resturile ofiţerilorŭ şi soldaţilorŭ englezĭ căḑuţĭ în lupta memorabilă dela Waterloo. Iniţiativa întreprinderii a luat'o lordulŭ Vivian, ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ Britaniei-Marĭ la Bruxela. Se va ridica la Evere unŭ monumentŭ, care va costa cincĭḑecĭ de mii de francĭ. Guvernulŭ englezescŭ s'a angajatŭ sĕ verse a patra parte din suma acéstă; ce mai trebue până la acoperire se va strânge printro subscripţiune publică, la care colonia englezéscă din Bruxela va participa cu ḑece mii de lei.

*) Apelămŭ şi din partea nóstră la publiculŭ românŭ sĕ contribue, care cu câtŭ póte, la înfiinţarea bibliotecilorŭ poporale, care au o menire din cele mai binefăcĕtóre. — Red.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianŭ.**

Jidovulŭ aicĭ nu constituesce o bólă fixă, o baltă mai multŭ orĭ mai puţinŭ estinsă, mai multŭ orĭ mai puţinŭ infectă, ci este unŭ felŭ de scurgere perpetuă, ce nu o poţĭ opri. Marele reservoriu alŭ semitismului, Galiţia şi provinciile limitrofe rusescĭ, îşĭ vérsă fără încetare acolo hordele lorŭ puturóse.

De o sută de orĭ s'au descrisŭ aceştĭ Jidovĭ destupătorĭ de sticle, cu caftanulŭ lorŭ murdarŭ, carĭ lasă gunoiu pe unde trecŭ şi suntŭ unŭ periculŭ constantŭ pentru salubritatea publică.

Legaţĭ de acéstă ţéră, unde după cum ḑicŭ ei, are sĕ li se nască Messia din familia Isrolka, Jidovii au făcutŭ d'n ea, ceea ce arŭ vré sĕ facă şi din Francia; o înghitŭ, o rodŭ, o sugŭ, o storcŭ. Monopolisândŭ vinderea bĕuturilorŭ spirtuóse, ei tragŭ la sine încetulŭ cu încetulŭ toţĭ banii, tote proprietăţile din ţéră.*)

*) Acésta chiar aşa se petrece şi în Rusia. In „*Juif de Sofievka*“, unŭ volumŭ publicatŭ la Plon, V. Rouslane, care, după cum se ḑice este pseudonimulŭ unei femei de o inimă nobilă, a baronesei d'Uxkull, alŭ cărei bărbatŭ e ambasadorŭ din partea Rusiei la Curtea din Italia, a descrisŭ în modŭ admirabilŭ absorbţiunea unui satŭ întregŭ prin o familia jidovéscă. Unŭ Jidovŭ cade de slăbiciune la pórta unui castelŭ, unŭ servitorŭ bĕtrânŭ condusŭ de instinctŭ vrea sĕ-lŭ alunge, dér domnulŭ îndurătorŭ îlŭ ia de pe stradă; peste câţi-va anĭ însĕ jidovulŭ ajunge domnŭ; elŭ a adusŭ acolo unŭ tribŭ întregŭ; domnulŭ s'a ruinatŭ, casa boierésca e în posesiunea înşelătorilorŭ. Desnodământulŭ e teribilŭ. Ţĕranii îşĭ iau cruntă rĕsbunare. — In butulŭ înţelepteilorŭ mĕsurĭ luate de guvernulŭ rusescŭ, baronulŭ jidovŭ Stiegletz n'a lăsatŭ mai puţinŭ după mórte, decâtŭ o avere de 300 milióne.

Din momentulŭ, ce şĭ-a pusŭ unŭ economŭ piciorulŭ într'unŭ birtŭ, elŭ e perdutŭ, tóte i se prăpădescŭ! economia, câmpulŭ, vitele, hainele, inelulŭ de logodnă chiarŭ, totŭ. Indobitocitŭ de veninulŭ turnatŭ în elŭ, nenorocitulŭ iscălesce o obligaţiune grea, pe care nu i-o presentéză până târḑiu după aceea, când nu mai e în stare sĕ plătéscă. Atuncĭ Jidovulŭ aduce licitaţia, şi unŭ cumnatŭ alŭ lui cumpĕră cu unŭ preţŭ de nimica mica avere a bietului omŭ.

Totŭ comerciulŭ celŭ micŭ, — scrie d. Ernest Desjardins,*) membru alŭ institutului, ca şi D. Waddington,

Vampirismulŭ jidovescŭ şĭ-a păstratŭ încă în ţéra acésta caracterulŭ sĕu brutalŭ şi materialŭ; la noi (în Francia) polipulŭ e cu mănuşi, elŭ îţĭ răpesce punga fără violenţă. Décă victima strigă din întêmplare, pressa jidovéscă începe a face tămbălău, ca sĕ-i amuţéscă graiulŭ, strigândŭ: „*Libertate, principii dela 89, uitarea prejudiţiilorŭ barbare . . ,*“ Nefericitulŭ ruinatŭ înţelege, că nu-i bine sĕ se plângă şi merge sĕ se sinucidă departe de palatulŭ Jidovului, ca sĕ nu-lŭ conturbe.

*) Les Juifs de Moldavie.

dér mai puţinŭ suspectŭ de exageraţiune,—este în mânile lorŭ: laptele, carnea, fructele, rachiulŭ mai alesŭ, pe care ei nu-lŭ beu, dér falsificândŭ-lŭ cu vitriolŭ înşélă pe Românĭ şi înveninézĕ deopotrivă oraşele şi satele.

Acestŭ poporŭ — celŭ jidovescŭ—ḑice în altŭ locŭ acelaşĭ scriitorŭ, nu vrea nicĭ a servi, nicĭ a se instrui, nicĭ a se cultiva, nicĭ a plăti; elŭ nu vrea sĕ ia parte nicĭ la o sarcină, nu aduce nicĭ o jertfă. nu se supune nicĭ chiar legilorŭ de poliţiă, regulamentelorŭ de higienă, cu cele optŭ sute de mii de braţe, nu prindŭ nicĭ plugulŭ, nicĭ sapa, nicĭ puşca — ci numai argintulŭ.*)

Étă clientelă pe care D. Waddington îi recomandă Franciei, apĕrătórei seculare a celorŭ asupriţĭ; étă aceia a cărorŭ causă o ia elŭ în mână spre mirarea lui Bismark, care rîdea cu hohotŭ în fiecare şedinţă, în care ministrulŭ nostru aducea pe tapetŭ cestiunea acésta.

(Va urma).

*) Jidovii din România au celŭ puţinŭ meritulŭ, de a'şĭ mărturisi cu o anumită franchéţă frica lorŭ de mânuirea armelorŭ. In 1 Iulie 1865 s'a depusŭ pe biuroulŭ senatului din Bucurescĭ o petiţiune a Jidovilorŭ din comuna Leova, carĭ pentru de a se libera de serviciulŭ militarŭ au ḑisŭ următórele: »Fiind-că noi Jidovii suntemŭ în genere nisce fricoşĭ, carĭ nu putemŭ împuşca nicĭ chiar unŭ iepure — motivŭ, pentru care ne-amŭ perdutŭ patria şi gememŭ de douĕ mii de anĭ într'o situaţiă unemai inferióră, decâtŭ a tuturora — nu putemŭ a fi folositorĭ patriei ca soldaţĭ“. (Archives israelites, année 1865).

Cursulŭ la bursa de Viena
din 15 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	98 05
Rentă de hârtiă 5%	83.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.–
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	93 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.25
Bonurĭ rurale transilvane	103 50
Bonurĭ croato-slavone	105.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.50
Renta de hârtiă austriacă	79.10
Renta de arg. austr.	81.60
Renta de aurŭ austr.	110 70
Losurile din 1860	133.25
Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	279.50
Act. băncei de creditŭ austr.	274.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.—
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126 30

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 30 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$93^1/_2$	$94^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91^3/_4$	$92^1/_4$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87^1/_2$	$88^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.^1/_4$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 16 Decemvre st. n. 1887.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.51
Argint românesc	»	8.45	»	8.48
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	9.98
Lire turcescĭ	»	11.24	»	11.26
Imperialĭ	»	10.24	»	10.26
Galbenĭ	»	5 87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.^1/_2$
Discontulŭ	»	$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Publicaţiune.

In urma ordinaţiunei Inaltului Ministeriu reg. de agricultură, comerţŭ şi industriă, ddto 13 Ianuarie 1887 Nr. 70,718/IXb, se determină, spre scopulŭ nouei alegeri, a 16 membri pentru secţiunea de comerţŭ şi a 16 membri pentru secţiunea de industriă a camerei de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ, **ḑiua de 9 Ianuarie 1888** (Lunĭ) înainte de prânḑŭ **dela 9 — 12** şi după prânḑŭ dela **3—6** óre, ca terminŭ de alegere, în casa sfatului din piaţă.

Se aduce acésta, din partea comisiunei alese sĕ conducă alegerea, cu acelŭ adausŭ la cunoscinţa publică, cum că alegerea atâtŭ pentru comercianţĭ câtŭ şi pentru industriaşĭ (meseriaşĭ) se va ţinea fiĕ-care pentru sine separatŭ, şi că de alesŭ şi îndreptăţire a alege suntŭ tóte acele persóne din Braşovŭ, care ca comercianţĭ şi ca industriaşĭ (meseriaşĭ), suntŭ induse în respectivele liste de alegere.

Fiă-care alegĕtorŭ póte sĕ-şĭ dea votulŭ numai în persónă şi anume sĕu verbalŭ séu în scrisŭ.

Lista valabilă a celorŭ îndreptăţiţĭ la alegere e espusă în tótă ḑiua până la alegere în biroulŭ subscrisului, edificiulŭ magistratului Uliţa Căldărarilorŭ Nr. 519-a, etagiulŭ alŭ II-lea, spre esaminare din partea fie-cărui interesatŭ pentru alegere.

Braşovŭ, 9 Decemvre 1887.

Comisiunea destinată pentru conducerea alegerei

Ernst Hintz,
preşedintele comisiunei.

1—3

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.